

Xornadas *Temos Raíces* da Federación Ecoloxista Galega

Directiva da FEG

Percorrer de cabo a cabo a nosa rede radicular, repasar cada liña aberta na terra, cada interconexión, airear, enraizar con máis forza e medrar de novo. Con este obxectivo a Federación Ecoloxista Galega (FEG) organizou o pasado 19 e 20 de outubro as xornadas *Temos raíces: encontro ecoloxista*, no albergue de ecoturismo Alvarella situado no concello de Vilarmaior.

Fotografía de grupo dalgunhas das persoas asistentes · FEG

Estas xornadas enmárcanse no ambicioso proxecto do mesmo nome, nacido así mesmo como unha vontade colectiva nas conversas mantidas no 30+5 aniversario da asociación celebrado no 2021. Unha viaxe que busca recuperar a historia do movemento ecoloxista galego a partir da recompilación documental e testemuñal e a posta en valor da súa traxectoria co obxectivo de nutrirse das experiencias pasadas, lembrar persoas e colectivos e unir forzas entre eles para poder artellar propostas no presente, mais tamén poder encetar o futuro e os seus desafíos.

Unha programación diversa

As xornadas ofreceron ao longo de toda a mañá do sábado 19 palestras nas que se debateu sobre aspectos de actualidade como son a situación forestal e a Rede Natura 2000, ou os impactos dos proxectos industriais nos espazos naturais, con participación de especialistas na materia procedentes do movemento ecoloxista, da investigación e da docencia universitaria. A tarde continuou coa pre-estrea do documental "Filtrando a Luz", dirixida por Xacobe Meléndrez Fassbender, enlazado a seguir cun debate no que se sintetizaron impresións e conclusións.

O feche do día veu coa parte máis lúdica, que contou con actuacións teatrais e musicais que correron a cargo da *Pequena compañía de nenos enormes* e *Blues do País*, respectivamente, para rematar finalmente no domingo pola mañá cun roteiro polo río Baxoi en colaboración coa Asociación Betula.

Mesa forestal e Rede Natura 2000

Abriu o ciclo de palestras a mesa forestal, moderada por Belén Rodríguez de ADEGA e con Benito Andrade da APDR como primeiro relator, quen achegou cifras que ilustraron a expansión dos eucaliptais, mais tamén chamou a atención para non centrarse só nesta especie, senón tamén no piñeiro que se está a estender do mesmo xeito. Hai estudos que sosteñen que a súa capacidade de propagar incendios é incluso maior. Igualmente, criticou as políticas que se están a desenvolver e que tentan facer pasar plantacións de eucaliptos como medidas contra o cambio climático en base a unha suposta captación de CO₂. Mais na realidade é que é moito maior a perda de biodiversidade do solo, xa que os incendios que provocan estas especies pirófitas degradano profundamente.

TEMOS RAÍCES

encontro ecoloxista

19 e 20 de outubro 2024

Albergue Alvarella
Breanca Doroña s/n
15615 - Vilarmaior

Programa: <https://urlc.net/Mxrc>

Organiza Colabora
FEG Deputación DA CORUÑA
www.federacionecoloxistagalega.org

Inscripción

Cartaz das xornadas · FEG

A isto hai que sumar o feito de que, despois, esas árbores son empregadas para uso industrial, co que o CO₂ acaba por se liberar. Neste sentido, aproveitouse para alertar do fraude masivo nas certificacións forestais que desde a FEG xa se ten denunciado nestes últimos anos.

"Compre trasladar o ecoloxismo ás cidades: son os maiores puntos de consumo e onde hai que concienciar para que as zonas rurais teñan menos presión industrial"

Continuou a quenda de relatorios Damián Romay, do Grupo Hábitat, quen comezou facendo unha fotografía dos espazos protexidos no territorio galego, onde destaca a baixa porcentaxe de superficie protexida (das máis baixas do Estado español) e a expansión de áreas eucaültizadas que cada vez se solapan máis cos espazos da Rede Natura 2000. É paradigma desta tendencia o caso das Fragas do Eume. Ante este panorama, presentou a súa proposta de ampliación de Rede Natura. Chamou a aproveitar para isto a xanela que a Estratexia de Infraestrutura Verde de Galicia presentada pola Xunta pode abrir para tal fin, coa que se podería acadar unha superficie realista protexida do 25% do territorio a través da promoción das interconexións de espazos naturais e ecosistemas.

Por último, Xosé Rodríguez, da asociación Brexa, compartiu a experiencia de custodia do territorio desde a visión dunha entidade pequena, que desenvolve a conservación a partir de acordos con persoas propietarias, que merca de parcelas e que aposta polo voluntariado.

Mesa: Impactos dos proxectos industriais nos espazos naturais

Moderada por Jose Manuel Menéndez, de Vía Inqueda, e marcada pola longa sombra de Altri, comezou esta mesa coa intervención de Vanesa Castro, da Plataforma Rural C e da Plataforma Monfero di Non, quen contou a súa experiencia de loita contra as eólicas. Aquí destacou a importancia de realizar un traballo gráfico e de cartografía para sensibilizar a sociedade sobre o impacto paisaxístico de forma moi visual, e a importancia de ter a capacidade de amalgamar distintas asociacións, colectivos e perfís sociais.

"Premer na tecla que permita conectar coas novas xeracións é un dos retos ao que se enfronta o ecoloxismo clásico"

Alba Nogueira, Catedrática de Dereito Administrativo na USC, repasou os problemas ambientais de Galiza desde o punto de vista do dereito ambiental, e aproveitou para alertar dos cambios na avaliación ambiental tras a introdución da valoración social e económica. A priori, algo positivo, mais que ten truco, xa que pode permitir que proxectos industriais que ambientalmente son cuestionables, obteñan luz verde co argumento de que socialmente e economicamente son positivos por unha cuestión de expectativas de creación de emprego. Do mesmo modo, sinalou a necesidade de trasladar o ecoloxismo ás cidades, por ser onde están os maiores puntos de consumo e onde hai que concienciar para que non sexan as zonas rurais as que soporten a presión industrial. Neste sentido, cómpre diminuír os índices de consumo e crear, asemade, unha conciencia que poida extrapolarse ao ámbito político, porque é onde reside o groso do electorado e onde os partidos poden sentir maior presión.

Para concluír, Manel Leire, do Departamento de Bioloxía Funcional da USC, trouxo a súa experiencia na elaboración do *Manifesto de oposición a unha macro-celulosa en Galicia ("Altri non") desde a comunidade científica*, proceso no cal foi chave a rapidez. E é que desta maneira se impediu que sectores e grupos de investigación a favor do proxecto se mobilizasen tamén e emitisen o seu propio manifesto. Ademais, este manifesto constituíu un fito ao conseguirse que non só asinasen persoas a título individual, senón tamén departamentos e facultades, e que incluso a USC contribuíse a difundilo, unha novidade. O obxectivo deste manifesto, que agora se tentará expandir á UVigo e á UDC, foi dotar de solidez científica e institucional o relato de grupos ecoloxistas e veciñais, fronte a un discurso dogmático ostentado pola empresa e pola Xunta, baseado tanto na creación de empregos como nas medidas correctoras que obvian os profundos impactos a nivel ambiental, paisaxístico e hidrolóxico.

Momento da proxección do documental "Filtrando a luz" · FEG

Filtrando a luz

O proxecto *Temos Raíces*, que conta co apoio da Deputación da Coruña, inclúe como prato forte a gravación do xa referido documental "Filtrando a Luz", no que se pretende resumir a historia do ecoloxismo galego dende 1973 até hoxe a través de entrevistas a máis de 50 figuras que participaron do movemento. Dende o *Xurelo* e os residuos radioactivos na Foxa Atlántica até o proxecto de Altri. O director, quen tamén forma parte do movemento ecoloxista, ten realizado outros traballos de temática ambiental como "Doe o Courel", sobre o impacto dos incendios de 2022 nesta comarca. Despois da pre-estrea nestas xornadas onde foi moi celebrado e, dada a cantidade de metraxe dispoñible, ábrese agora a posibilidade de crear un fondo documental en forma de videoteca ou a elaboración de pímulas para a súa proxección en centros educativos.

Futuro do movemento ecoloxista galego

Ollamos cara atrás grazas ao labor audiovisual de Xacobe, ollamos para o presente en forma de análise das problemáticas actuais e no debate tocou, finalmente, ollar cara adiante. Son moitos os desafíos, mais hai un que destaca por unanimidade: premer na tecla que permita conectar coas novas xeracións é un dos retos ao que se enfrenta o ecoloxismo clásico. Se callar a resposta está en amosar e transmitir as raíces, para o que é necesario proxectos coma este, e tamén recuperar discursos máis positivos que acheguen claridade e resulten atractivos para unha xeración afectada pola desesperanza e a ecoansiedade. En definitiva, filtrar a luz, porque temos raíces.